

позитивна тенденція у споживанні українськомовного медіапродукту в комунікативному просторі України, що зумовлено «мейнстримністю» України на геополітичній арені, соціальною кризою біженців з України, інтересом до української мови і культури у європейському й світовому континуумі та іншими факторами, що спричинені процесами подальшого формування когнітивно-дискурсивної екосистеми українців через їхню індивідуальну та колективну самоідентифікацію у загальносвітовому масштабі.

Ключові слова: *еколінгвістика, медіапростір, мовна політика, когнітивно-дискурсивна екосистема, мовна свідомість, українська мова.*

Irena DARGINAVIČIENĖ

Vilnius Gediminas Technical University

Multilingualism and Hybridity

Multilingualism, defined as the ability to use multiple languages with varying degrees of proficiency, often leads to the development of a hybrid linguistic identity—an identity constructed at the intersection of diverse linguistic and cultural systems. For many multilingual speakers, language use is not only a communicative act but a central component of identity and cultural positioning. Hybrid linguistic identities are shaped by factors such as migration, education, and social integration, and are marked by practices like code-switching, translanguaging, and the strategic use of language to align with or resist dominant cultural backgrounds. People may express different aspects of themselves depending on the language they are using. They may feel more emotionally expressive or culturally "at home" in one language and more formal or reserved in another, reflecting different cultural norms encoded in each language. While this hybridity can be a source of cultural richness and adaptive flexibility, it may also produce tensions related to belonging, authenticity, and recognition. Hybrid linguistic identity can significantly affect a person's cultural identity, as language and culture are deeply intertwined. Language is not only a means of communication but also a carrier of cultural values, norms, worldviews, and social practices. Hybrid linguistic identity does not just mirror cultural identity—it actively shapes and reconfigures it. The two evolve together, especially in contexts marked by migration, displacement, or transnational life. This dynamic can enrich an individual's worldview and social experiences, but it also raises important questions about belonging, continuity, and cultural preservation.

Keywords: *multilingualism, hybridity, linguistic identity, cultural identity, displacement.*

Мирослава ШЕВЧЕНКО

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Вербальні маркери уявлень про Литву в українському національному дискурсі

Виступ присвячений аналізу мовних засобів репрезентації образу Литви в українському національному дискурсі. Актуальність теми зумовлена спільною історичною спадщиною України та Литви, а також активним розвитком політичних, культурних і безпекових зв'язків між двома країнами в умовах сучасної геополітичної ситуації. Це зумовлює потребу осмислити, як образ Литви закріплений в українській мовній свідомості, які вербальні засоби

його формують у публічному просторі та які наративи домінують у його сприйнятті. Мета дослідження – виявити вербальні маркери, що формують та відображають уявлення про Литву в сучасному українському суспільстві. Об'єктом є мовна репрезентація Литви як образу іншого, але не чужого; предметом – лексико-семантичні й прагматичні особливості такої вербалізації. У дослідженні застосований комплекс методів: асоціативний експеримент, корпусний і частотний аналіз, медіааналіз. Здійснене теоретичне обґрунтування поняття мовної свідомості та образу іншого як лінгвокультурного конструкту. Емпіричні результати демонструють, що Литва в уявленнях українців асоціюється передусім із історичною спорідненістю, солідарністю, європейськими цінностями та стратегічним партнерством. У сучасному публічному дискурсі дедалі чіткіше фіксується позитивне емоційне маркування топоніма Литва та його закріплення в контексті підтримки й безпеки. Результати дослідження можуть мати прикладне значення: застосовуватися у проєктах, пов'язаних із культурною дипломатією, а також у розробці програм з української мови як іноземної з урахуванням міжкультурного компонента.

***Ключові слова:** Україна, Литва, вербальні маркери, національний дискурс, образ іншого.*

Dalia Marija STANCIENĖ

Klaipėdos universitetas

Juozapo Benjamino Rutskio ir Petro Mohylos švietimo reforma

1596 m. susikūrusi Unitų Bažnyčia susidūrė su stoka gerai parengtų dvasininkų, kadangi neturėjo tinkamai išplėtotos savos švietimo sistemos. Padedant jėzuitų ordinui 1617 m. buvo įsteigtas graikų apeigų katalikiškas vyrų vienuolių Bazilijonų ordinas, kurio misija – pastoracinė ir šviečiamoji veikla. Kijevo unitų metropolitas Juozapas Benjaminas Rutskis (1574 – 1637), įvertinęs švietimo svarbą, išreikalavo iš Władysław IV Vasa privilegijas, teisiškai pagrindžiančias unitams steigti pasaulietines ir bažnytines mokyklas. Unitų Bažnyčios švietimo veikla darė įtaką visuomenei, Bazilijonų viešosios mokyklos garantavo gerą išsilavinimą, jų absolventai sėkmingai tęsdavo studijas aukštesiose mokyklose, o vėliau prisidėdavo prie mokslo ir kultūros plėtotės. Rutskis išsilavinimą gavo Vakarų Europoje. Jis studijavo Prahos husitiškame universitete, tačiau greit suprato, kad kalvinizmo idėjos jam yra nepriimtinos ir perėjo į Prahos jėzuitų kolegiją, kad išpažintų katalikų tikėjimą. Patartas jėzuitų, išvyko į Viurtsburgo universitetą. Ten studijavo 3 metus ir puikiai apginė magistro tezes. Paragintas jėzuito Pauliaus Bokšos, tuometinio Lenkijos provincijos prokuratoriaus, 1596 m. Rutskis išvyko į Romą studijuoti teologijos Collegium Graecum. Kolegijoje 4 metus studijavo Rytų Tėvų: Bazilijaus Didžiojo, Grigaliaus Teologo, Jono Chrizostomo, Kirilo Jeruzaliečio, Maksimo Išpažinėjo, Jono Damaskiečio raštus, o iš lotynų Tėvų – Tomo Akviniečio Summas. Artimai bendraudamas su jėzuitais, Rutskis jaunuomenę kreipdavo studijuoti į jėzuitų 1570 m. Vilniuje įsteigtą kolegiją, kuri 1579 m. popiežiaus Grigaliaus XIII bule buvo pertvarkyta į Vilniaus akademiją. Pirmasis šios akademijos rektorius buvo jėzuitas Piotras Skarga (1536–1612). Aktyviai reiškiantis Bazilijonų vienuoliui, Stačiatikių Bažnyčia taip pat pradėjo reformą švietimo ir kultūros srityje. Ortodoksų Kyjivo metropolito Petro Mohylos iniciatyva 1632 m. buvo įkurta garsioji Kyjivo-Mohylos kolegija – moderni mokykla pagal jėzuitų kolegijų pavyzdį.

***Raktažodžiai:** Rutskis, Mohyla, unitai, Bazilijonų ordinas, švietimo reforma.*